

9. ЛЕКЦИЈА

КАКО ИЗАБРАТИ КУЋНОГ ЉУБИМЦА?

ЊИХОВА ЛИЧНА КАРТА

Шар-пеј

Карактеристике: Он је миран и дисциплинован, прави мали весељак. Савршено је прилагођен градским условима и може се свуда изводити. Одличан је за породицу. Обожава малу децу. Прати господара у стопу да би му показао љубав и оданост.

Мане: Набори коже у којима се често развија инфекција.

Јоркширски теријер

Карактеристике: Веома је храбар. Има сталну потребу за пажњом и нежношћу. Људи га воле због његове величине. Он је идеалан партнер у дневној соби.

Мане: Потребно га је четкати после сваког извођења у шетњу. Тешко подноси самоћу те га препоручујемо породицама без деце.

Немачки краткодлаки јазавичар

Карактеристике: Он је темпераментан, тврдоглав и храбар пас, али веома осећајан. Жели само да буде сам са својим господарима и нису му потребни други пси у кући у којој он станује. Може да живи и до 20 година.

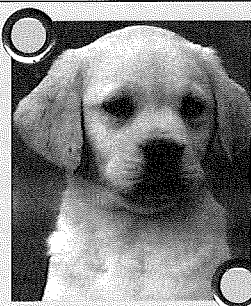
Мане: Има веома осетљиву кичму и воли да копа по башти.

**Дугодлаки
коли**

Карактеристике: Коли је леп, веран и миран пас. Захтева редовну шетњу. Воли да скаче и да се игра. Дobar је чувар куће. Није агресиван. Лаје само да би одвратио непознате посетиоце.

Мане: Прилично је стидљив и веома тешко подноси врућину. Препоручујемо га породицама које станују у мањим градовима.

**Златни
ретривер**

Карактеристике: За њега је најбоља кућа на селу далеко изван града, где може да задовољи своју потребу за трчањем и играњем. Слепо је одан свом господару. Обожава да се милује.

Мане: Он је велик гурман и може брзо да се угоји ако не водите рачуна о његовој исхрани. Препоручујемо га породицама које имају кућу и велико двориште.

1.

Одговорите на питања.

Да ли имате кућног љубимца? Колико времена проводите са њим?
 Који Вам се пас (од наведених) највише допао?
 Које су његове предности? Има ли мана?
 Шта мислите да ли је добро држати пса у стану?
 Које животиње могу да буду кућни љубимци?
 Да ли сте икада поклонили некоме кућног љубимца?
 Волите ли животиње?

Покушајте да утврдите значење следеће реченице.

Пас који лаје не уједа.

2.

а) Изведите придеве од наведених именица. Запишите сва три рода придева у сингулару.

оданост _____	дисциплинованост _____
храброст _____	нежност _____
стидљивост _____	агресивност _____

Којим се суфиксом завршавају све наведене именице? Којег су оне рода?
 Како се мењају? Како се добија творбена основа?

б) Сада на празна места уз придеве упишите одговарајуће именице.

веран _____	тврдоглав _____
груб _____	радознао _____
брзоплет _____	мудар _____

3.

Попуните празнине одговарајућим обликом именице у инструменталу.

Има потребу за _____ (нежност).
 Има потребу за _____ (пажња).
 Има потребу за _____ (верност).
 Има потребу за _____ (дисциплина).
 Има потребу за _____ (оданост).
 Има потребу за _____ (љубав).
 Има потребу за _____ (дисциплинованост).

Sg.	Pl.
N посетилац	N посетиоци
G посетиоца	G посетилаца
D посетиоцу	D посетиоцима
A посетиоца	A посетиоце
I посетиоцем	I посетиоцима
L посетиоцу	L посетиоцима

У многим случајевима када се /л/ нађе на крају речи или на крају слога, прелази у /о/: бео, бела, бело.

4.

У којим се падежима у речи *посетилац* чува /л/?

5.

Попуните празнине.

1. _____ (гледалац) су уживали на његовој представи.
2. Разговарамо са једним _____ (слушалац) нашег радија.
3. Он не зна шта да ради од многих _____ (обожавалац).
4. Забрањен је улаз свим осталим _____ (посетилац).

Интенционална клауза

S1 (V) + S2 (Conj. /da/ + V /potencijal/)

S1 (V) + S2 (Conj. /da/ + V /present/)

Лаје да би одвратио непознате посетиоце. Иде у град да купи нову јакну.
Да би одвратио непознате посетиоце, он лаје.

6.

а. Попуните празнине одговарајућим обликом потенцијала.

1. Шар-пеј прати господара у стопу да _____ му _____ (показати) своју љубав и оданост.
2. Он ради толико много да _____ (зарадити).
3. Журим да _____ (стићи) на време.
4. Уписаћу архитектуру да _____ (моћи) да радим у татиној фирми.
5. Оставићу цигарете да _____ (престати) да кашљем.
6. Положићу све испите у року да _____ ми родитељи _____ (купити) ауто.

б. Попуните празнине одговарајућим обликом презента.

1. Идем у град да _____ (купити) карте за биоскоп.
2. Идем у биоскоп да _____ (погледати) најновији филм Емира Кустурице.
3. Журим да _____ (стићи) на време.

7.

Упишите зарез тамо где је неопходно.

Да би добила то што желиш мораш више учити.

Морам да идем на пијацу да бих купила поврће.

Идем у град да бих се видела са друштвом.

Да не бисте закаснили морате да пужурите.

8. Завршите реченице тако да имају смисла.

Журим да _____.

Идем на море да _____.

Штедимо да _____.

Зашто трчиш? Да _____.

9. Упишите називе животиња приказаних на слици.

Да ли већ знате називе за неке животиње на српском? Наведите их.

ИМПЕРАТИВ

ОСНОВА ЗА ГРАЂЕЊЕ ИМПЕРАТИВА

+

НАСТАВЦИ ЗА ИМПЕРАТИВ

(основа за императив добија се тако што се одбије наставак за 3. л. Рл. презент)

а) ПИШ-У +
 ЉУБ-Е

а) 1. – 1. -имо
 2. -и 2. -ите
 3. (нека + презент)

б) ПЕВА-ЈУ +

б) 1. – 1. -јмо
 2. -ј 2. -јте
 3. (нека + презент)

10.

Напишите императив глагола *куйиџи*.

Sg.	Pl.
1. _____	1. _____
2. _____	2. _____
3. _____	3. _____

11.

Попуните табелу.

ИГРАТИ	
Sg.	Pl.
1.	1.
2. играј	2.
3.	3. нека играју

12.

Ставите глаголе у заградама у одговарајући облик императива.

- а. Зоране, _____ (ти/затворити) прозор!
- б. _____ (ти/певати) ову песму с нама.
- в. _____ (ти/прочитати) ово писмо, молим те. Не видим добро без наочара.
- г. _____ (ми/разговарати) о том проблему.
- д. Марко, _____ (ти/играти) са Весном.
- ђ. _____ (Ви/отворити) врата овој госпођи, молим Вас.
- е. _____ (он/размислити) о овој понуди.
- ж. _____ (ми/вечерати) са родитељима у суботу.
- з. _____ (они/прочитати) ту књигу.
- и. _____ (ти/спремити) своју собу.
- ј. _____ (ви/уозбиљити се)!
- к. _____ (ви/бити добар)!
- л. _____ (ти/бити миран)!
- љ. _____ (он/чувати) тајну!
- м. _____ (ви/обратити) пажњу на понашање!
- н. _____ (ви/водити) рачуна о новцу!
- њ. _____ (ви/ући)!
- о. _____ (ви/изаћи)!

ОДРИЧНИ ОБЛИК

1. Sg. 1. – 2. НЕ + ИМПЕРАТИВ 3. (нека + НЕ + презент)	Pl. 1. НЕ + ИМПЕРАТИВ 2. НЕ + ИМПЕРАТИВ 3. (нека + НЕ + презент)	} само уз имперфективне глаголе
2. Sg. 1. – 2. НЕМОЈ + /да + презент/ или инф. 3.	Pl. 1. НЕМОЈМО + /да + презент/ или инф. 2. НЕМОЈТЕ + /да + презент/ или инф. 3.	

13.

Напишите одрични облик следећих реченица у императиву.

а) Нпр. Урадите домаћи задатак. *Немојте урадити домаћи задатак.*

Ради вежбе. _____

Разговарајте о музици. _____

Вечерајте код куће _____

Играјте се с Пером. _____

Чувај тајну. _____

б) Нпр. Играј се с Мајом. *Не играј се с Мајом.*

Разговарајте о томе. _____

Причајте наглас. _____

Певај гласно. _____

Вичи! _____

Код лекара

Утврдите значења следећих речи: ПРЕХЛАДИТИ СЕ, ГРЛО, ТЕМПЕРАТУРА, ИЗМЕРИТИ ТЕМПЕРАТУРУ, КАШЉАТИ, ПЛУЋА, ПРЕГЛЕД, ПРЕГЛЕДАТИ, УСТА, ДИСАТИ ДУБОКО, ГРИП, ЛЕК, КОНТРОЛА, РЕЦЕПТ, АПОТЕКА, ЛЕЧИТИ.

Пацијент: Кх, кх... Добар дан.

Лекарка: Добар дан. Реците.

Пацијент: Мислим да сам се прехладила. Боли ме грло и глава.

Лекарка: Хм... Да ли имате температуру?

Пацијент: Јуче сам имала 38° и болеле су ме и руке и ноге.

Лекарка: Да видимо да ли сада имате. Сестро, измерите му температуру!

(мало касније)

Лекарка: Имате и сада и то 39°. Да ли кашљете?

Пацијент: Мало.

Лекарка: Седите овде да Вам прегледам грло и плућа. Отворите уста. Мхм... Сада дишите дубоко.

(мало касније)

Лекарка: Плућа су вам у реду. Добили сте грип. Морате да се одмарате и да пијете пуно течности: чајеве, лимуну. Немојте јести тешку храну. Једите пилећу супу, тост, пуно воћа и поврћа. Препишаћу Вам и ове антибиотике. Останите у кревету и редовно узимајте лекове. Пијте их три пута дневно после јела.

Пацијент: Добро.

Лекарка: Дођите за седам дана на контролу. Изволите рецепт.

Пацијент: У реду. Хвала Вам, до виђења.

Лекарка: До виђења. Следећи!

Боли ме(А)... (+N)

Саставите сличне дијалоге.

Дођите за седам дана.

Имам главобољу = Боли ме глава.
Боли ме зуб.
Боли ме стомак.

Имам кијавицу = Прехладила сам се.

14.

Попуните празнине.

_____ (Сандра) боли зуб.	Боли _____ (она) зуб.
_____ (Страхиња) боли глава.	Боли _____ (он) глава.
_____ (Милан) боли зуб.	Боли _____ (он) зуб.
_____ (Ана и ја) боли глава.	Боли _____ (ми) глава.
_____ (Милош и Гога) боли стомак.	Боли _____ (они) стомак.
_____ (Светлана и ти) боли зуб.	Боли _____ (ви) зуб.
_____ (Моји пријатељи) боли стомак.	Боли _____ (они) стомак.

15.

Наставите као што је започето.

Код куће...

– Шта је рекао лекар?

– Рекао је да су ми плућа у реду и да сам добио...

– _____

– Хоћеш ли се јавити шефу и рећи му да нећеш доћи на посао?

– Наравно. То ћу урадити одмах.

Зврррр...

– Хало?

– Шефе, Ви сте?

– Ко је то?

– О, извините, Марија крај телефона.

– Реците, Марија.

– Шефе, нажалост, морам да вам кажем да сам се разболела и да нећу доћи на посао сутра, а можда ни прекосутра.

(Завршите разговор сами.)

16.

Замислите ситуације:

1. Ваш пријатељ пати од главобоље. Он иначе много пуши и цео дан проводи у затвореним просторијама. Посаветујте га шта да ради (употребите императив). Запишите све савете у ваше свеске, а затим их прочитајте.
2. Ваши родитељи одлазе на путовање после много година. Они су већ прилично стари и требало би их подсетити на све неопходне ствари које треба понети у иностранство. Најпре користите императив (Понесите...), а потом перфекат (Да ли сте понели...?).
3. Ваша пријатељица изгубила је посао због тога што је била лажно оптужена за крађу важних докумената. Посаветујте је шта да ради.